

Esa Salminen & Saeed Warsame

MOHAMMED, suomalainen

★
*Johnny
Kniga*

Mohammed, suomalainen

© Esa Salminen & Saeed Warsame 2012

Kiitämme WSOY:n kirjallisuussäätiötä, Taiteen keskustoimikunnan kirjasto-
apurahalautakuntaa, Knigan ja Södikan väkeä sekä kaikkia korvaamattomia
koelukijoita.

Johnny Kniga Publishing

Imprint of Werner Söderström Corporation

PL 222, 00121 Helsinki

www.johnnykniga.fi

ISBN 978-951-0-38427-5

Painettu EU:ssa.

*Amirille ja Amanille,
Ninalle ja Katerinalle.*

1. luku

Valossa oli jotain valheellista. Kuin aurinko olisi halunnut huiputtaa maan ihmisiä. Se oli kyllä kirkas ja yritti uskotella paistavansa kuin missä tahansa, mutta lapsikin huomasi, ettei se mitään lämmittänyt. Ikään kuin olisi ollut varhainen kesäkuun aamu Nairobissa. Täynnä valoa ja silti viileä. Hailakas kuu leijui taivaalla, sen puu kasvoi täällä oudosti kallellaan.

Mohammed syytti savukkeen ja veti sisäänsä vuoroin tuttua tupakkaa, vuoroin vierasta kirpeää ilmaa. Hän piti kättään parvekkeen kylmällä kaiteella ja kuvitteli, kuinka henkäys henkäykseltä tämä outo maa ja ilma hiipivät osaksi häntä.

Kello oli kymmenen. Ei olisi uskonut. Aika tuntui saavan täällä uuden merkityksen.

Joku lintu lauloi. Mohammedin nenänpieltä ja silmiä kutitti, allergia selvästi nosti päätään.

Valheellinen valo sopi Mohammedille, sillä hänestä itseltäänkin oli äskettäin tullut valehtelija. Taakse olivat jääneet basaarit, meteli ja meri. Valkoiset, viileät vaatteet, katujen kaaos ja moskeijan mielenrauha. Mohammedilla oli ikävä kotiin, jota ei enää ollut.

Nainen asteli käytävän päästä Mohammedia kohti määrätietoisin askelin pitkät, vaaleat hiukset kevyesti heilahdellen. Minne hän oli

menossa, Mohammed mielti. Tämä oli iso laitos, käytäviä riitti.

Nainen käveli parvekkeen ohitse ja hymyili Mohammedille silmillään.

Ei tämä ehkä niin kamalaa olisikaan, Mohammed ajatteli ja veti savua sisäänsä.

Ystävällinen nuorukainen selitti Mohammedille miten keskuk-
sessa toimittiin. ”Täällä on yhteiset tilat, tuolla ruokasali, täällä
huone, jonka jaat kahden muun pojan kanssa, ja täällä siivous-
välineet.”

Piti korjata omat jäljet, piti osallistua yhteiseen siivoukseen
ja hoitaa omat siivousvuorot, piti käydä koulussa. Mies puhui
Mohammedille kuin pikkupojalle. Siivoaminen ja koulu vaikut-
tivat olevan miehelle tärkeintä maailmassa. Pakkomielle jopa.

”Muista, että sinulta vähennetään taskurahaa, jos et käy kou-
lussa”, mies toisti, ja Mohammed pyöräytti silmiään. Kerta olisi
riittänyt: ei hän tyhmä ollut, vain ulkomaalainen.

Edellisen yön junamatka oli ollut pitkälti uneton, joten päi-
vätorkkut kutsuivat heti, kun alkuesittelyt oli pidetty. Alapedin
paksukainen makuuvaunussa oli kuorsannut, eikä Mohammed
ollut koskaan osannut nukkua lentokoneissa, busseissa tai ju-
nissa. Liike hermostutti häntä.

Autossa odotti tutunoloinen nainen. Mohammed oli ravisteltu
hereille, sillä keskuksen väki halusi näyttää tulokkaille pankin ja
kaupan jo ensimmäisenä päivänä.

”Do you speak English?” nainen kysyi ja käynnisti auton.

Tietysti! Mohammed havahtui. Naisella oli se parvekkeen
ohitse kävellyt hymy.

”I speak, yes”, hän vastasi. Puhtaammalla aksentilla kuin olisi pitänyt. Hän oli opetellut puhumaan kuin lukutaidoton, mutta unet silmissä se unohtui. Nainen ei kuitenkaan näyttänyt huomaavan.

Tämä sanoi nimekseen Satu. Fairytale, hän jatkoi.

Voisit kertoa minulle mitä vain satuja, Mohammed ajatteli, ja naurahti mielessään kömpelölle iskurepliikille. Onneksi se jäi sanomatta ääneen.

”Mikä sinun nimesi on?”

”Abdulkadir”, Mohammed vastasi. Typerä, vaikea nimi. Miksi hän oli mukisematta hyväksynyt tarjotun nimen eikä keksinyt jotain parempaa? Hän ei ikinä muistaisi sitä, sillä hän ei tuntenut yhtäkään Abdulkadiria. Ei ollut ketään, johon nimen olisi voinut mielessään sitoa.

Laivalla olisi ollut tilaisuus keksiä uusi identiteetti, kun muut somalialaiset kysivät kuka hän oli.

Hänen oikea nimensä, Mohammed, oli enemmän kuin vain nimi – se kertoi että hän oli perheensä ensimmäisenä syntynyt poika. Abdulkadir ei kertonut yhtään mitään.

Aluksi hän ei ollut juuri uskaltanut puhua muille matkalaisille. Mutta turvapaikanhakijat olivat ystävällisiä, ja lopulta hän oluen rohkaisemana astui Abdulkadirin kenkiin. Ei ollut helppoa unohtaa kaikkea ja ottaa uusi minä, jonka toinen oli hänelle räätälöinyt.

Vaan ei voi mitään, hän ajatteli. Itsehän Mohammed oli tähän liemeen ryhtynyt. Ehkä sen voisi ottaa seikkailuna, Mohammed mietti. Katsoa kuinka hyvin sitä onnistuisi muuttumaan Abdulkadiriksi.

Mohammed havahtui, kun Satu kosketti hänen käsivarttaan.

”Abdulkadir, Abdulkadir, nukutko sinä?”

Kuinkahan monta kertaa Satu oli hänen uutta etunimeään toistanut? Pitäisi oppia tunnistamaan tämä nimi vaikka unis-
saan. Nyt Satu varmaan ajatteli, että minä olen tyhmä, en osaa
omaa nimeänikään.

”Vähän väsyttää, olin ajatuksissani”, hän vastasi.

”Rovaniemellä on monta pankkia ja kauppaa, mutta tässä
ovat lähimmät. Ja tuossa kulman takana on kirpputori, mistä saa
halvalla vaatteita”, Satu opasti. ”Tänne kaupungille te pääsette
vastaanottokeskukselta myös kävellen.”

Satu kehui hänen englantiaan. Suurin osa hänen maan-
miehistään ei osannut kieltä juurikaan, joten oli mukavaa että
Abdulkadir puhui sitä niin hyvin. Se auttaisi sopeutumaan.

”Opiskelin nuorena poikana Keniassa, opin silloin hyvin”,
Mohammed sanoi, ja soimasi itseään heti hätävalheesta. Kaiken
pitäisi olla valmiiksi mietittynä, ei saisi vain keksiä historiaa sitä
mukaa kuin puhuu.

Kun he ajoivat takaisin keskuksen, Satu kyseli oliko Abdul-
kadirilla sisaruksia. Isää, äitiä.

Oli kyllä.

Missä he asuivat?

Somaliassa.

”Koulu on pakollista”, Satu selitti Mohammedille. Lukukautta
oli enää kaksi kuukautta jäljellä, mutta kouluun piti mennä kui-
tenkin. Opettelemaan kieltä ja tutustumaan.

”Teidän alaikäisten pitää käydä koulua. Ja Suomen valtion
pitää taata teille koulutus, terveydenhuolto ja sen sellaista.”

Kouluun oli matkaa neljä kilometriä.

”Te nuoret jaksatte hyvin kävellä sinne, tai mennä polku-

pyörällä, jos osaatte. Talvisin teille järjestetään bussikuljetus.”

”Osaatko sinä lukea ja kirjoittaa?” Satu kysyi häneltä.

”Osaan minä.”

”Abdulkadir, Abdulkadir, herää”, Satu kutsui, ja Mohammed mietti että Satu olisi saanut herättää hänet joka aamu. Nainen kiersi kaikki kolme sänkyä ja herätteli muut pojat.

Kouluun kävellessään Mohammed toivoi, että koulut olisi jo voinut jättää taakse, sen vaiheen olisi jo pitänyt olla ohitse. Ja täällä hän silti istui, aamupäivisin opettelemassa suomea, iltapäivisin muita aineita. Fysiikkaa, kemiaa, matematiikkaa. Taso oli alkeellinen, mutta Mohammed ei silti pärjännyt niin hyvin kuin olisi kuvitellut. Ikään kuin valheet olisivat vieneet päästä tilaa, eikä hänen muistinsa toiminut niin kuin tavallisesti. Tai ehkä tämä outo kieli vain häiritsi.

Mohammedista alkoi päivien mittaan tuntua siltä, että sisällä asui Mohammed, pinnalla Abdulkadir. Sisältä aikuinen, päältä lapsi. Sadullekin hän oli vain yksi vastaanottokeskuksen eli vokin pikkupojista. Satu oli kahdenkymmenenviiden. Vähän vanha, mutta Mohammedista ikä olikin etupäässä asennekysymys.

Mohammed opetteli väkisin vähän suomea, vaikkei ymmärtänyt miksi pitäisi. Kaikki puhuivat englantia ihan kohtuullisesti, eikä hän voinut olla varma, että oli tien päässä: matka voisi jatkua Suomesta vielä. Englannintunnit olivat pahinta piinaa, niiden taso kun oli *one, two, three* -luokkaa, ja koko keskuksen porukka istui niillä, tohtorit ja lukutaidottomat kylki kyljessä.

Kahdesti viikossa pelattiin jalkapalloa. Se oli viikon kohokohta.

Muuten hän istui omissa oloissaan lukemassa englannin- ja arabiankielisiä lehtiä.

Valheellista, viileää valoa riitti niin paljon ettei edes tuntunut illalta, kun keskuksessa piti kymmeneltä olla takaisin. Kerran Mohammed yritti ostaa olutta kioskilta – muiden vokkilaisten kauhistukseksi.

”Onko nuorella miehellä papereita?” myyjä kysyi.

Hetken ihmettelyn jälkeen hän näytti henkilökorttiaan, ja myyjä pudisti päätään. Oluet jäivät tiskille.

Mohammed kaipasi klubeja. Paukuttavaa biittiä, kylmää kaljaa, kosteita katseita.

Hän kirjoitti kotiin kohteliaita kirjeitä ja soitteli sedälle Ruotsiin silloin tällöin. Puhelimessa oli helpompaa olla rehellinen kuin vanhemmille kirjoitetuissa kirjeissä.

”Minä en jaksa enää”, hän sanoi.

”Et sinä voi tännekään palata, ei täällä ole töitä”, setä vastasi.

”Ehkä voisın mennä arabimaihin etsimään työtä?”

”Olet siellä nyt vain.”

Mutta se oli rankkaa. Odottamisessa ei juuri ollut seikkailua. Tuntui kuin elämä olisi ollut juna, joka jyskytti eteenpäin kohti tulevaisuutta. Mohammed oli jäänyt vahingossa kyydistä ja istui tylsistyneenä väliasemalla yksin.

2. luku

Ensimmäinen kuulustelu lähestyi. Mohammedille Helsingissä määrätty edustaja oli tulossa Rovaniemelle, ja Mohammed palautti valmentajan oppeja mieleensä. Tarina oli saatava saumattomaksi.

”Jos ne kysyvät salakuljettajan nimeä, sanot vain jonkun nimen”, oli valmentaja sanonut. ”Vaikka jonkun serkun nimen. Vain etunimen, et tiedä muuta.”

Kun Mohammed oli ensimmäistä kertaa mennyt Helsingissä poliisiasemalle, häneltä oli kysytty lyhyesti matkareitti ja perustiedot. Kuka sinä olet, milloin olet syntynyt. Otettiin sormenjäljet ja kuvat. Helppo homma.

Poliisikuulustelu olisi tarkempi paikka. Mohammed lohdutti itseään, että jos ei muistanut jotain, voisi aina sanoa ettei tiennyt. Mutta kuka ei tiedä missä on syntynyt ja kasvanut? Tai mitkä ovat vanhempien nimet? Hänen kätensä hikoilivat.

Edustaja tervehti Mohammedia poliisiasemalla. Nainen hoiti hänen paperitöitään, olihan Abdulkadir Suomen silmissä vasta lapsi. Mohammedille oli myös osoitettu rovaniemeläinen avustaja, ja mukana poliisilaitoksella oli myös Satu, joka oli tullut vähän myöhässä toivottamaan onnea ja sanomaan että tulisi hakemaan kun kuulustelu olisi ohitse.

Sadun vieressä istuminen ei helpottanut Mohammedin oloa. ”Jännittääkö, Abdulkadir?” Satu kysyi ja laittoi käden hänen olalleen.

Hän tunsi naisen lämmön. Sydän hakkasi.

”Ei mitään hätää”, Satu sanoi. ”Hyvin se menee. Muista, että sinä olet lapsi ja se ymmärretään kyllä. Sanot vain poliisille kaiken sen, minkä tiedät, ja tunnustat jos et jotain tiedä. Poliisille on tärkeää puhua totta, jotta he uskovat ja pystyvät auttamaan sinua.”

Tulkki käänsi rauhallisesti poliisimiehen sanat somaliksi. Mohammed tiesi, että tulkki kyllä tunnistaisi hänen murteestaan ettei hän ollut Mogadishusta eikä niin kouluttamaton kuin sanoi. Mies oli kuitenkin kuivan ammatillinen, eikä näyttänyt välittävän Mohammedin puheista.

Häntä pyydettiin esittelemään itsensä, kehoitettiin olemaan rauhallinen ja vastaamaan kysymyksiin. Poliisilla oli virkapuvun sijaan villapaita ja farkut – ilmeisesti jonkinlainen avustaja, Mohammed mielti.

”Jos et ymmärrä, sanot vain, niin selitetään.”

”Milloin olet syntynyt?”

”1993.”

”Mistä sinä sen tiedät?”

”Vanhemmat ovat kertoneet.”

”Onko sinulla syntymätodistusta?”

”Ei ole.”

”Onko sinulla koskaan ollut passia?”

”Ei ole.”

Mohammedille tarjottiin vettä.

”Miten sinä olet tullut Suomeen?”

”Lähdin Mogadishusta ilman päämäärää ja olin yhden yön Addis Abebassa. Seuraavana iltana menin salakuljettajan kanssa koneeseen”, Mohammed kertoi.

”Missä olit Addis Abebassa yötä?”

”Jonkun perheen luona. Salakuljettaja tunsu heidät ja hoiti majoituksen.”

”Miten te ylititte Somalian ja Etiopian rajan?”

”Salakuljettaja järjesti sen. Me menimme autolla rajan yli ja sieltä bussilla eteenpäin.”

”Miten pääsit koneeseen ilman asiakirjoja?”

”Salakuljettaja järjesti.”

Välissä juotiin vettä, poliisi kirjoitti muistiinpanojaan. Mohammed katsoi ikkunasta ulos. Raskaat pilvet matelivat kohti. Edustaja hymyili hänelle rohkaisevasti.

”Millainen lentokone oli?”

”En tiedä mikä sen nimi oli, mutta iso kone, valkoinen.”

”Olivatko ne ihmiset valkoisia vai tummia, siellä koneessa?”

”Ne olivat... minun näköisiä”, Mohammed takelteli.

”Mihin se kone lensi?”

”Kone lähti pitkälle matkalle. Jossain vaiheessa se sitten laskeutui ja minä jäin koneeseen. Ja sitten se taas lähti ja laskeutui. Sitten minä pääsin sieltä ulos.”

”Eikö sinulta koskaan kysytty missään rajalla mitään passia?”

”Salakuljettaja käski minun vain pysytellä takana ja hymyillä kun ollaan passintarkastuksessa. Hän hoiti kaikki puheet.”

Poliisi laski kynän.

”Kuule nuori mies, ei tässä ole mitään järkeä”, mies sanoi.

”Tämä ei voi olla totta. Sinä et muka tiedä millä lentoyhtiöllä

lensit, minkä maan passi sinulla oli, ja sinä vain kävelit eteenpäin niinkö? Kerrotko minulle näin?”

Edustaja puuttui puheeseen. Hän selitti että Abdulkadir oli nuori eikä voinut välttämättä muistaa kaikkea.

Mohammed puisteli päätään ja toisteli ettei muistanut. Ainakin edustaja ja avustaja olivat hänen puolellaan.

”Miten sitten päädyit Suomeen? Mihin kone lopulta laskeutui?” poliisi jatkoi.

”Johonkin eurooppalaiseen maahan. Oli iltahämärä. Kun minä en osaa kunnolla lukea ja kirjoittaa, niin minä en tiedä missä se oli. Kone vain laskeutui johonkin päin Eurooppaa.”

”Miten pääsitte sisään, rajan yli? Eikö siinä ollut passintarkastusta?”

”Oli, mutta ei meiltä kysytty passia.”

Poliisi hermostui taas.

”Älä nyt viitsi! Eihän tänne voi kuka tahansa tulla noin vain ja sanoa ettei ole tarkastettu passia. Oliko se kaupunki Tukholma? Ruotsi?”

”En tiedä”, Mohammed vastasi. ”Me tulimme lentokentälle ja menimme ulos. Siellä oli salakuljettajan kaveri odottamassa. Menimme hänen taksillaan, ja meidät vietiin isoon, isoon taloon.”

”Mikä iso talo se oli?”

”Semmoinen talo joka liikkui vedessä. Suuri talo. Siellä me nukuttiin, ja meillä oli oma huone. Minä en poistunut sieltä huoneesta. Salakuljettaja toi minulle ruokaa. Aamulla kun herättiin, minä olin toisessa kaupungissa.”

”Me jouduttiin lähtemään ulos sieltä”, Mohammed jatkoi. ”Salakuljettaja näytti minulle, että odota siinä, hän tulee kohta. Sen jälkeen en häntä nähnyt.”

”Miten löysit poliisiaseman?”

”Minä ihmettelin siellä, kävelin vähän ja näin somalialaisia, ja kerroin mistä minä olin tullut. He sanoivat, että minä olen turvapaikanhakija ja minun pitäisi mennä poliisille.”

”Miten sinä pääsit poliisiasemalle?”

”Ensin sellainen pieni juna, ja sitten isompi juna. Somalimies saattoi ja näytti minulle, että tuossa on, mene sinne ja siellä sinua autetaan.”

Kuulustelu venyi, eikä Mohammed osannut selittää lähellekään kaikkea mitä poliisi olisi halunnut tietää. Asemalla kului hänen arvionsa mukaan viitisen tuntia. Edustaja joutui kahdesti pyytämään taukoa ja selitti hermoilevalle Mohammedille, että poliisin tehtävä oli vain selvittää hänen matkareittinsä ja henkilöllisyytensä. Mohammed oli turvapaikanhakija eikä rikollinen, ja poliisi tiesi sen kyllä.

Loppua kohden poliisikin alkoi kohdella häntä ystävällisemmin, hymyilikin välillä. Mohammedille jäi tunne, että poliisi tiesi ettei hänen tarinansa ollut täysin totta, muttei lopulta piitannut siitä.

Silti kuulustelun jälkeen oli levoton olo. Ei tiennyt oliko se mennyt hyvin vai huonosti. Uni ei tahtonut tulla.

Keskuksessa oli kansainvälinen tunnelma, mutta Mohammed ei juuri jutellut muiden kanssa. Oli hankalaa tutustua, kun piti muistaa elää Abdulkadirin elämää ja olla paljastamatta liikaa omastaan.

Eräänä päivänä hän kuitenkin – paremman aiheen puutteen sa – kysyi Sadulta oliko Rovaniemellä muita somalialaisia. Joitain hän oli nähnyt kaupungilla, yhden somalialaisen näköisen tytön ja yhden naisen keskuksessakin.

”On täällä turvapaikanhakijoina tulleita”, Satu sanoi. ”Heitä asuu kaupungilla joitakin. Nyt täällä keskuksessa teitä on vain kolme, mutta lisää aina tulee. Nyt siis on sinun lisäksi vain kaksi: aikuinen nainen Zabra, ja toinen on nuorempi, Lool.”

3. luku

Loolin koraanikouluun saapui nainen, jonka vaatteet hohtivat. Niin hienoa naista Lool ei ollut ennen nähnyt. Nainen puhui hiljaa opettajan kanssa, ja lopulta opettaja pyysi Loolin luokseen. Hänet! Mitä hieno nainen hänestä halusi ja miksi hän joutui koko luokan nähden menemään naisen ja opettajan luo? Tytöt tirskuivat Loolin selän takana.

Toivottavasti häntä ei syytetty mistään. Ihan varmasti Lool oli ollut kunnolla. Aamulla hän oli ollut paimentamassa vuohia sisartensa kanssa. Koulussa hän pärjäsi hyvin. Hän auttoi aina kaikkia, eikä varmasti tehnyt mitään pahaa. Hän oli puhdas, reipas tyttö.

Opettaja sanoi, että nainen oli Loolin täti. Lool oli kuullut, että joku kaukainen täti oli tulossa kylään, mutta kyseistä tätiä hän ei ollut ennen nähnyt. Ei hän halunnut uskoa, että hänellä olisi niin hieno täti.

”Me lähdemme pitkälle matkalle”, täti sanoi, ja Lool pelästyi. Matkalle? Kyneleet pyrkivät silmiin.

”Haluatko lähteä matkalle?”

Lool puisteli päätään.

”Haluatko lentää lentokoneessa?”

”En.”

”Mikset?”

”Haluan olla koraanikoulussa. Haluan auttaa äitiä kotona.”

Mutta sillä, mitä Lool halusi, ei tuntunut olevan merkitystä. Täti oli puhunut Loolin äidille jo pidempään, soitellut Hollannista saakka. Hän oli kertonut Loolin äidille haluavansa kovasti auttaa köyhää sisartaan, joka sinnitteli maaseudulla ison lapsikatraan kanssa. Muut somalialaiset naiset Hollannissa olivat suostutelleet tädin ehdottamaan yhden lapsen ottamista pois Somalian kurjuudesta.

Euroopassa lapsi olisi turvassa ja saisi hyvän koulutuksen. Äidille oli heti ollut selvää, kuka lapsista kannattaisi lähettää Eurooppaan. Lool oli hyvä paimen, koulun parhaita oppilaita, ja avulias ja ahkera luonne. Jos joku pärjäisi ulkomailla ja voisi sieltä käsin auttaa, se olisi Lool. Tyttö alkoi olla aikuisuuden kynnyksellä, eikä hänellä Somaliassa olisi kummoista tulevaisuutta. Kylän miehet vilkuilivat Loolia jo. Täällä tyttö pitäisi ottaa pian koulusta ja antaa naimisiin. Pian lapsella olisi omia lapsia.

Äiti halusi, että Lool lähtisi maailmalle.

”Autat meitä parhaiten lähtemällä”, äiti sanoi. ”Jonain päivänä me voimme tulla sinun luoksesi. Kun tiedämme, että olet turvassa, olet meille kuin valo tässä yössä, joka sodan myötä tummenee.”

Lool ei osannut kuvitella sitä mielessään – mitä hän osaisi tehdä? Miten hän voisi auttaa perhettään maailmalta käsin? Kuinkahan kaukana maailma edes oli?

Äiti opetti Loolin sitomaan huivin hiustensa peitoksi, sillä Eurooppa oli paha paikka. Hänen piti alkaa varoa mitä syö – kaupungissa ei koskaan voi tietää onko liha tuoretta. Hänen pitäisi peseytyä huolellisesti, sillä eurooppalaiset olivat likaisia.

Lool itki autossa, kun äiti ja koko kylä kokoontuivat hyvästelemään häntä. Hän näki ihmetyksen ystäviensä ja kyläläisten silmissä. He eivät selvästi ymmärtäneet Loolia enempää siitä, mihin häntä oltiin lähettämässä.

Hänen arkensa oli ollut aina, yli kymmenen vuoden ajan, kylän arkea: hän oli kantanut vettä ja polttopuita, lakaissut, tehnyt ruokaa ja käynyt kolmesti viikossa koulussa lukemassa pyhää tekstiä. Työtä kylässä oli paljon ja Lool tiesi, että hänen apunsa oli äidille korvaamatonta. Isän kuoleman jälkeen Lool oli alkanut aikuistua ja sai välillä hakea veden ja polttopuut yksin. Hän osasi jo punoa koreja ja mattoja joiden päällä nukuttiin, samoin kuin tehdä jauhoja ja voita.

Pikkusisko Fadumasta oli vasta pihan lakaisemiseen. Nyt Lool poistui kylästä, ja kyläelämä Loolista. Mitä jäi jäljelle kun kotikylä otettiin pois, Lool mietti, eikä tiennyt.

He ajoivat päiväkausia. Nukkuivat majataloissa ja söivät ravintoloissa. Odottivat melkein päivän rajan ylitystä. Täti kertoili tarinoita lapsistaan ja Euroopasta. Siellä katsottiin televisiota ja käytiin oikeaa koulua. Siellä ostettiin vaatteita koko ajan ja teehen oli aina sokeria.

Lool näki ne jo kaukaa: tornit nousivat harmaina kohti taivasta. Jo jonkin aikaa kivitaloja oli alkanut olla enemmän, ja ne olivat isompia. Mutta nämä toiset olivat jotain muuta. Kuninkaiden koteja ehkä? Autojakin alkoi olla enemmän, ja ihmisiä oli aivan liikaa. Lool katseli ikkunasta ja ihmetteli. Olipa Euroopassa suurta. Täällä hänen siis pitäisi auttaa tatiä, ja jos hyvin kävisi, äiti tulisi tänne joskus myöhemmin.

”Tästäkö Eurooppa alkaa?”

Täti nauroi.

”Ei, kulta pieni, nyt tullaan vasta Addis Abebaan, ensimmäiselle etapille. Sinun täytyy hetkeksi jäädä tänne tuttavaperheen luokse, kun minä menen Hollantiin hoitamaan paperitöitä. Täältä eteenpäin mennään sitten lentokoneella.”

Täti lähti ja Lool asettui perheeseen, joka oli hänelle kaukaista sukua. Hän nukkui olohuoneessa toisen tytön kanssa ja teki töitä ruokansa eteen: siivosi, hoiti vastasyntynyttä tyttövauvaa, teki ruokaa. Perhe ei ollut ikävä, mutta Lool oli selvästi heille vain palvelija, joka sai syödäkseen kunhan teki kovasti töitä.

Hän muisti tämän tunteen siitä kun isä kuoli. Kun on niin ikävä ettei voi uskoa, että maailma jatkuu ilman sitä yhtä ihmistä. Nyt Lool tunsii samaa riipivää kaipuuta koko perhettään kohtaan. Hän kaipasi vuohiaankin: pikkukorvaa, täplikästä ja muita.

Aikaa kului, ja täti tuntui unohtaneen hänet. Miksi minua kohdellaan miten sattuu, Lool mietti. Miksi äiti ja täti olivat valmiit uhraamaan minut? Miten olin onnistunut olemaan niin huono, että minut voitiin noin vain heittää pois, toisten palvelijaksi?

Lool oppi olemaan itsekseen, mutta ajatteli äitiä aina iltaisin. Vähitellen alkoi olla vaikea muistaa, miltä kylässä näytti, miten äiti puhui, miltä koraanikoulussa tuoksui ja mille siellä naurettiin. Hän opetteli kaupunkielämän salat: kalasyönnin, sähkön ja rahat. Ihmiset olivat ikäviä. He huusivat Loolia likaiseksi maa-laiseksi, vaikka likaisempia he itse olivat. Heidän ruokansa kylpi karpäsissä, hampaat olivat ruskeat ja miesten sylki oli khatista vihreää. Öisin hän kuunteli kaupungin outoja ääniä, huminoita ja pauketta.

Sateet tulivat ja menivät, uudet sateet olivat jo tulossa kun puhelin sitten soi.

Perheen isä vastasi, puhui pitkään vakavalla äänellä ja tuli Loolin luokse. Mies sanoi antavansa Loolille luvan mennä Hollannin suurlähetystöön haastatteluun. Lool ei ymmärtänyt mitä se oli.